TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

KURULUŞU : **AĞUSTOS 1949**
AYDA BİR DEFA İSTANBUL'DA ÇIKAR HALKBİLGİSİ DERGİSİ
SAHİBİ : **İHSAN HINÇER**

No. 211 **ŞUBAT 1967** **YIL : 18 — CİLT : 10**

Saz Şairleri :

Ardanuçlu Âşık Efkârî

IV

Yazan : A. Emin ARSLAN

Efkârî, Ankara'da Muzaffer Sarısözen ile (16. 12. 1948).

III

Efkâri, Âşık Sefilî ile görüşüp karşılaştıktan sonra sağ selâmet eve döner. Yaz gelince sevgilisini aramaya koyulur. Onu nasıl bulacağını düşünür.

Bir peri canıma tığ vurup gitti
Ardı sıra Erzincan'a mı gidem,
Sevdanın ateşi canıma yetti
Yoksa Şam'a İsfahan'a mı gidem.

Hanlar kurtaramaz bu dertten beni
Aşk eğlemez çarar öz yurttan beni
Gezem Bağdat, Basra, Hind'i, Yemen'i
Yok ise sevdiğim yine mi gidem.

Bir de varem sorem ta Dağıstan'a
Belh'e Buhara'ya hem Hindistan'a
EFKÂRÎ'ye derler dön, Gürcistan'a
Yok ise sevdiğim yine mi gidem.

Daha sonra, sevgilisinin mekânına benzeyen Artvin Vilâyetini dolaşmaya karar verir. Endam aynasında onun yerini bahçelik, çimenlik ve güzel ormanlarla süslü görmüştü. Sevgilisi bütün bu vasıflara uygun etraftaki köylerde de olabilirdi. Buna rağmen onun kat'î olarak nerede olduğunu bilmiyordu. Bu bedbin günlerde halinden şikâyete başlar. Bu arada kendisine yeni alınan güzel sedefli sazına da bir koşma söyler.

Sevdalanıp düştüm aşkın gölüne
Elimizden bir tutan yok çaran yok
Yok mu gidip gelen yârin ili'ne
Bekliyorum yârdan haber veren yok.

Ararım derdime çareler ben de
Giyip gezmek lâzım karalar bende,
Her gün artmaktadır yareler bende
Tabip gelmez bu yaremi saran yok.

Ah ile geçiyor geçen çağlarım
Sağalmaz bu sinemdeki dağlarım
Ben EFKÂRÎ saz elimde ağlarım
Bu adamın derdi nedir soran yok.

ÂŞIK EFKÂRÎ'nin SEVGİLİSİNE KAVUŞMASI VE DÜĞÜNÜ :

Sevgilisi, aslen Şavşat'ın Tepedüzü Köyü'nden olan Nazmiye Hanımdır. Annesi, Babası öldüğü için Ardanuç'da büyükannesi Sultan Hanım'ın yanında akşamlar. Kayabeyoğulları'nın kızı olan Sultan Hanım, onun hayatta kalmış tek kimsesidir. Naldöken Köyü'nün ise en yaşlı kadınıdır. Efkârî'nin sevgilisini, o yetiştirmiş, o büyütmüştü. Bundan böyle hayrına şerrine de ancak o karışırdı.

Günlerden birgün konağına -başta Abdullah Hoca olmak üzere- Yolüstü Köyü'nün ileri gelenleri çıka gelir. Nineden, Efkârî'nin rüyasında gördüğü torununu Allah'ın emriyle isterler. O da: "Bu genç Âşığın namını duymuştum lâkin, bu adla bir daha kapıma gelip elçilikte bulunmayınız." der ve ilâve eder: "Herhalde Efkârî, torunumun dillere destan olan güzelliğini duymuş olacak. Onun için aşkını ilân ederek yavruma talip çıkar." Böylece elinden bâde içtiği Nazmiye Hanım'ı Efkârî'ye vermemekte ısrar eder. Hakikî Âşık'lığını ispat etmeden kızı vermeye razı olmaz.

Yolüstünde meclis huzurunda imtihan başlar. Bahçenin bir köşesine peçeli ve yaşmaklı kadınlar, karşısına da imtihanı yönetenler oturur. Ve Efkârî'ye bunların içinden hangisinin sevgilisi olduğu sorulur.

D ü b e y t

Beni aşkın defterine
Yazan güzel burda değil.
Bürünüp ehli perdaha
Gezen güzel burda değil.

Bunlar bacı, ben kardeşe
Ben diyemem kuru, yaşa
Duysa gelir koşa koşa
Ozan güzel burda değil.

Bülbül tanır öz gülünü
Arı çiçekte balını
Sırma saçların telini
Düzen güzel burda değil.

EFKÂRÎ tanır yârini
Gelse söylerim yerini
Meclise saçar nurunu
Süzen güzel burda değil.

Takdirle bakışmalar ve kulaktan kulağa fısıldaşmalar olur. Gerçekten Nazmiye Hanım oraya getirilmemiştir. Efkârî, bunu anlamakta güçlük çekmez. Aşkının kudretiyle hileyi sezer. Yemek saati geldiği için millet dağılır. Öğleden sonra tekrar toplanır. Bu defa deminkinin iki misli kadın, bir okadar da kız biriktirilir. Aralarında olan sevgilisini tanıması şart koşulur.

T ü r k ü

Bir güzelin defterine yazıldım
Koydu beni yana yana gelmedi.
Ayrı düştüm o yârimden, üzüldüm
Ateş saldı tatlı cana, gelmedi.

Bir vasıta edip peri kızını
Aşkı verdi ateşledi özümü
Kapalıydı göremedim yüzünü
Bilmem darıldı mı bana, gelmedi.

Erenler gösterdi bana o yâri
Belki kısmet etmiş Cenab-ı Bâri
Kandırmayın beyler ÂŞIK EFKÂR'I
Bu meclis içine yine gelmedi.

Meğer Efkârî'ye oyun oynuyorlar. Yine sevgilisini oraya getirmiyorlar. Buna rağmen davayı kazanır. İmtihanında da muvaffak olur. 1923 yılında, davullu, zurnalı memleket âdet ve ananelerine göre düğün yapılır.

Algo
TABLET
Soğuk algınlığı hastalıklarında, gripte ateşli enfeksiyon hastalıklarında, siyatik, bel ağrıları, nikris ağrılarında, romatizma ve nevraljil hastalıklarında ağrı dindirici olarak kullanılan bir tedavi ilacıdır.
Emin ve erken tesiri ile temayüz eden ALGO baş, diş,nezle ile türlü sebeplerden doğan ağrılar, migren ve adet sancılarında umumiyetle kullanılır.
ALGO
LOKMAN müstahzarıdır.